

Plenum

Torsdag 28.11.2024 kl. 16.01—17.55

2.1. Muntlig fråga om företagarnas svåra situation (Timo Harakka sd)

Muntligt spörsmål MFT 213/2024 rd

Muntlig frågestund

Talman Jussi Halla-aho: Ledamot Harakka, varsågod. — Mikrofonen.

Debatt

16.02 **Timo Harakka sd:** Arvoisa puhemies! Aloitin yrittäjänä 38 vuotta sitten. Olen eduskunnan yrittäjäryhmän varapuheenjohtaja ja kuulen, että yrittäjien ahdinko on suuri. He pelkäävät joulumyynnin puolesta, ja syy on se, että hallitus on sössinyt työllisyyden. Lupasitte 100 000 uutta työpaikkaa, mutta hävititte 50 000. Työttömyyden uhka on laske-
nut kuluttajien luottamuksen pohjalukemiin, ja se vie taas yrittäjiltä asiakkait.

Nyt yrittäjien kyselyssä useampi yrittäjä pitää hallituksen politiikkaa huonona kuin hyvänä, eikä ihme: Konkurssit ovat ennätyslukemissa. Orpon—Purran Suomessa joutuu konkurssiin kahdeksan yritystä joka päivä. Arvonlisäveron kiristykset ovat monille yrittäjille viimeinen isku, ja kuukauden päästä kiristätte lisää. SDP ei nostaisi kulttuurin, matkailun, taksien ja liikuntapalveluiden veroa. Niissä toimii paljon pienyrittäjiä.

Ministeri Purra, onkohan tässä tilanteessa viisasta kiristää arvonlisäveroa vielä lisää? Voidaanko pelastaa asiakkaiden ostovoima? Voidaanko pelastaa yrittäjien joulu?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

16.04 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Aloitin tämän päivän vierailemalla Perheyriyten liiton syyskokouksessa, jossa pidin ajankohtaiskatsauksen, ja ainakin tässä ympyrässä hallituksen toimia ja yrittäjämryntestistä politiikkaa tunnutaan kovasti arvostettavan. Keskustelimme yhteisistä ongelmista, joiden tässä maassa tiedämme olevan vallitsevia, esimerkiksi talouskasvun puutteeseen liittyen, mutta se, mitä yrittäjäkentällä yleisesti hallituksen toimista ajatellaan, on jokseenkin vastakkaista sille, mitä te kuvaatte.

No, mitä tulee sitten näihin gallupeihin, niin tämä kertoo juuri siitä, että tämä hallitus on joutunut erityisesti kehysriihen päätösten osalta tekemään vielä lisää hankalia päätöksiä. Alkukaudesta te kritisoitte meitä siitä, että ne kohdistuvat liiallisesti vain yhteen suuntaan. No, nyt niitä on jouduttu kohdistamaan paljon laajemmalle, ja tämä luonnollisesti ei välttämättä saa aikaan hurraa-huutoja eri ympyröissä, mutta me teemme johdonmukaista politiikkaa, joka on välttämätöntä.

Mitä tulee arvonlisäveron korotukseen, niin muistelin, [Puhemies koputtaa] että teidän vaihtoehtobudjetissanne tätä kaikkein suurinta korotusta ei oltu peruutettu.

Punkt i protokollet PR 124/2024 rd

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä tähän aiheeseen liittyen, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Harakka, olkaa hyvä.

16.05 Timo Harakka sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! SDP ei siis lähtisi lisäkirstyksiin tässä tiukassa tilanteessa. [Välihuutoja — Puhemies koputtaa]

Mutta todellakin Suomen Yrittäjät oli tehnyt kyselyn, jossa yrittäjien luottamus hallitukseen romahti ennen kaikkea yksinyrittäjillä, naisilla ja palvelualoilla. Eikä mikään ihme: suomalaisista yrittäjistä 95 prosenttia — se on yli 200 000 ahkeraa suomalaista — on yksin- tai pienyrittäjiä, ja liian moni heistä on jo luovuttanut ja joutunut työttömien työnhakijoiden jonoon — luovuttanut jo ennen kuin on joutunut konkurssiin, joita nyt tulee enemmän kuin vuosikymmeniin. Edellinen hallitus teki ennätyksen työllisyydessä. Tämä hallitus tekee ennätyksen konkurseissa. Danske Bankin ekonomisti ennusti jo mustaa joulua, kun tavalliset perheet eivät työttömyyden pelossa uskalla sijoittaa tulevaisuuteen.

Nyt ei ole aika alvin lisäkirstyksiin. Sen sijaan SDP alentaisi tuloverotusta niin pienituloisilta yrittäjiltä kuin asiakkailtakin. Nyt tarvitaan luottamusta. Jaatteko, arvoisa ministeri Purra, tämän huolen? [Puhemies koputtaa] Miksi itse arvelette, että yrittäjien luottamus hallitukseen on romahtanut?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.07 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Mitä tulee näihin kyselyihin, niin vastasin edellisessä vastauksessani tähän.

Se, että te viittaatte teidän omaan vaihtoehtobudjettiinne, mitä veroja te olisitte laske-massa ja mihin lisää panostamassa, valitettavasti on tyhjä kortti, sillä teidän kokonaisuut-tenne on ilmassa, [Ben Zyskiewicz: Se on vitsi!] nimittäin kun te ette nimenomaan peruuta meidän tekemiä työllisyystoimia, ette kritisoi-mianne sosiaaliturvaleikkauksia tai monia muitakaan toimia, mikä aiheuttaa sen, että teidän vaihtoehtobudjettinne väitteet myöskään hyviin asioihin eivät voi pitää paikkaansa.

Mitä tulee sitten talouden suhdanteeseen ja ylipäättänsä tähän vaikeaan tilanteeseen, jota on ajanut niin energiakriisi, voimakas inflaatio kuin korkojen nousu, niin kyllä, sillä on sel-vää vaikutusta suomalaiseenkin yrittäjäkenttään. Siitä huolimatta me näemme, että valoa on näkyvissä ja me olemme menossa kohti parempaa. Samaan aikaan, kun kotitalouksien ostovoima paranee erityisesti palkansaajilla, hinnat eivät enää nouse samassa tahdissa kuin aiemmin ja korot ovat laskussa, tämä lisää luottamusta kotitalouksissa ja halua kuluttaa, [Puhemies koputtaa] ja se tietenkin näkyy sitten siellä yrityksissä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lindtman, olkaa hyvä.

16.08 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On totta, että talou-nessa voi nähdä joitain positiivisia merkkejä — ennen kaikkea ne päätökset, joita Euroo-pan keskuspankki tekee, eli laskee korkoja. Ja nyt kaiken järjen mukaan tämän pitäisi ni-menomaan auttaa Suomen taloutta, mutta tiedätkö mitä, ministeri Purra, tiedätkö, mis-sä on se kaikista suurin aukko? Tämän hallituksen puheiden ja tulostaulun välillä. Te olette hoitaneet Suomen työllisyyttä Euroopan surkeiden, koko EU:n surkeiden tämän hallituksen aikana, ja jos tätä ei saada käännettyä, niin mitkään leikkaukset eivät tule riittämään tästä

Punkt i protokollet PR 124/2024 rd

leikkauskierteestä ulos pääsemiseksi, johon te Suomen olette vieneet. Vielä kerran, ministeri Purra, kysyn: eikö suomalaisten ostovoimaa pitäisi vahvistaa tässä ja nyt ja luoda valoa ja näkymää pienyrityksille edes tähän jouluun, tilanteessa, jossa luottamus on Euroopan pohjilla? Ministeri Purra, saammeko vastauksen tähän kysymykseen?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.09 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! EKP:n rahapolitiikka on edelleen Suomen tilanteeseen nähden liian kireää, mutta siitä voimme olla tyytyväisiä, että korot ovat selvässä laskussa. Paitsi, että tällä on vaikutuksensa yrityksiin — se lisää investointisuunnitelmia, oikeita investointeja —, se myös lisää esimerkiksi asuntolainaa maksavissa perheissä selkeästi ostovoimaa.

Mitä tulee tähän työllisyystilanteeseen, niin meidän työllisyysasteemme on edelleen suhteellisen korkealla verrattuna siihen, miten syvä ja vaikea tämä taantuma on ollut. Meillä on ollut poikkeuksellisia haasteita myös muihin asioihin liittyen, kuten siihen, että Venäjän tilanne on, mikä se on, ja tämä on koskettanut erityisesti Suomea. Geopoliittiseen tilanteeseen liittyy myös jatkoriskejä. Me emme ole lainkaan varmoilla vesillä. Mutta näin yleisesti sillä, että hallitus esimerkiksi säästää julkisesta hallinnosta, on kyllä vaikutuksensa työllisyyteen, mutta yleisesti ottaen se, mitä me tavoittelemme tässä hallituksessa, on yksityisen sektorin kasvu.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Viitanen, olkaa hyvä.

16.10 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sehän tässä nyt kuitenkin on ongelmana, että hallitus omilla toimillaan jarruttaa kasvua ja lisää työttömyyttä. Tämä esimerkki arvonlisäveron korotuksista esimerkiksi matkailuun, kulttuuriin, liikuntapalveluihin ja tapahtuma-alalle on tuhoisa. Esimerkiksi tapahtuma-ala itse kuvaa tätä arvonlisäamoukaria äärimmäisen haitalliseksi ja kasvun kannalta tuhoisaksi. SDP ei moukaroisi näitä aloja lisäveronkiristyksillä. Samoin me keventäisimme tuloverotusta pieni- ja keskituloisilla, jotta ostovoima paranisi ja pienten yritysten asema kotimarkkinoilla parantuisi. Me parantaisimme kotitalousvähennystä hoivatyön osalta ja kotiavun osalta, mikä auttaisi paljon naisvaltaisia yrityksiä. Nostaisimme myös arvonlisävelvollisuuden alarajaa. Näillä toimilla auttaisimme pieniä yrityksiä. Ministeri Purra, vaikka olette ehkä ollut varsin tympeä opposition ehdotuksia kohtaan, voisitteko edes yhteen näistä SDP:n parannusesityksistä nyt tarttua?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.11 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Mitä syvemmälle olen paneutunut tähän teidän vaihtoehtoonne, olen todella tajunnut sen, että se seisoo savijaloilla, ja olen ymmärtänyt, mitä te olette puolitoista vuotta tehneet, kun te olette vastustaneet näitä hallituksen toimia ja samaan aikaan te hyväksytte ne omassa paperissanne. Minun täytyy todeta teille, edustaja Viitanen, että taidan olla entistä tympeämpi.

Punkt i protokollet PR 124/2024 rd

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä. [Hälinää — Puhemies koputtaa]

16.12 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Lyhyesti. — Nyt syytetään aivan oikein, kun demarit kysyvät tästä pienen yrittäjän asemasta, mutta toivoisin, että se linjakkuus säilyisi heilläkin, koska heidän esittivät vasta listaamattomien yhtiöiden verotuksen armotonta kiristämistä, [Eduskunnasta: Ohhoh!] joka olisi ollut pahinta myrkkyä, mitä pienyrittäjä koskaan voisi saada. [Välihuutoja] Ei syyllisiä kannata nyt etsiä joka puolelta, vaan joskus kannattaa katsoa peiliin — koskee minua itseänikin.

Kun katsotaan tätä yrityskenttää tänä päivänä Suomessa, niin todellisena Suomen kansantalouden alamäen syynä on tämä järjetön energiapolitiikka, joka on johtanut siihen, että sähkö maksaa tänä päivänä, kauniina syyspäivänä, lämpimänä päivänä, yli 20 senttiä. Energian hinta nousee aivan valtavasti myös kaukolämmössä, ja niin edelleen. Se vaikuttaa joka ainoaan palveluun ja tuotteeseen, mitä Suomessa tuotetaan. [Sanna Antikainen: Te ajatte turpeen alas!]

Arvoisa valtiovarainministeri, kysyn teiltä, ja koskee myös ministeri Mykkästä: Aiotteko lähteä purkamaan näitä vääriä päästökauppalukuja, jotka nostavat tätä kustannusta? Nyt kun tulee polttoaineen hinnannousu vielä päälle, niin ollaan todella vaikeuksissa. Ne luvut ovat väärin, arvoisat ministerit. [Puhemies koputtaa] Teidän pitää oikaista ne nyt ja heti.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Mykkänen, olkaa hyvä.

16.13 Ympäristö- ja ilmastoministeri Kai Mykkänen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Onneksi osittain elämme aika eri todellisuudessa, jos katsotaan oikeasti sähkön hintaa, mikä on. Meillä on ollut itse asiassa Euroopan halvin hinta Ruotsin kanssa nyt viime vuonna, ja myös tänä vuonna ollaan menossa samaan tilanteeseen. Se, mikä meillä on yhteisenä haasteena — joka on viimeisten kymmenen vuoden aikana syntynyt — on se, että sähkön hinnan vaihtelut ovat lisääntyneet, ja tähän hallitus on tuomassa ensi vuonna säätövoiman huutokaupan, jolla hankimme sitä pakkasilla, pimeässä, tuulettomassa tam-mikuun illassa käynnistyvää nopeaa tuotantoa. Sillä tavalla pystytään saamaan myöskin hintapiikit nykyistä tasaisemmiksi ja ennen kaikkea varmistamaan se, että suomalaisille riittää sähköä kaikissa olosuhteissa.

Sinänsä tämä on ollut saavutus verrattuna vaikka siihen, missä Keski-Eurooppa on, kun se tukeutui liian pitkään fossiilisiin, kaasuun, tuontienergiaan. Kun Suomessa on kehitetty niin tuulivoimaa kuin ydinenergiaa, niin meillä on itse asiassa Euroopassa tällä hetkellä sähkön hinta halpaa ja tänne myöskin kohdistuu sähköön perustuvia teollisia investointeja jatkuvasti, ja niitä kannattaa myös seurata. [Välihuutoja — Puhemies koputtaa]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Nikkanen, olkaa hyvä.

16.14 Saku Nikkanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tosiaan tulostaulu ei valehtele. Työttömyys on kasvanut teidän hallituskaudellanne hälyttävää vauhtia. Suomessa on nyt yli 38 000 työtöntä enemmän verrattuna viime vuoteen. Työllisyyden laskusta 40 prosenttia selittyy hallituksen tietoisella rakennusalan alasajolla.

Tänään kuulumme, että rakennusalan romahdus on ajanut 630 yritystä konkurssiin vuoden aikana — siis kaksi rakennusfirmaa päivässä, yksi kumpaankin vuoroon. Kymmenet-

Punkt i protokollet PR 124/2024 rd

tuhannet rakentajat kohtaavat työttömyyden, kun hallitus on toimillaan tuhonnut toimialan tulevaisuutta.

Valtiovarainministeri Purra, myönnätkö, että toiminnallanne ainakin osittain olette ajaneet rakennusalan yrittäjät ja työntekijät konkurssiin ja polvilleen?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Mykkänen pyytää puheenvuoroa. Olkaa hyvä.

16.15 Ympäristö- ja ilmastoministeri Kai Mykkänen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sinänsä jälleen, jos katsoo tosiasioita, meillä on kaksi kertaa enemmän nimenomaan niillä valtion instrumenteilla alkavia kerrostaloasuntojen aloituksia tänä vuonna kuin mitä oli toissa vuonna, silloin kun Marinin hallitus oli vallassa. Se perustuu siihen, että me ollaan kyllä käytetty nyt suhdanneluontoisesti selvästi suurempaa korkotukilainavaltuutta vuokra-asuntojen rakentamiseen, koska nyt on todella tilanne, jossa rakentajille tarvitaan töitä ja on myöskin kapasiteettia toteuttaa näitä yhteiskunnan tukemia hankkeita. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Mikseivät he ole töissä?] — Kuten sanottu, näihin aloituksiin tietenkin on työ käynnissä, siis että niitä töitä tehdään.

Sillehän me emme sinänsä voi suuresti mitään, että markkinaehtoinen rakentaminen on jäissä, mikä pääosin kyllä liittyy siihen, että rakennusala tyypillisesti on hyvin suhdanneluontoinen. Siellä on rakennettu todella paljon varsinkin pieniä kerrostaloasuntoja edellisinä vuosina. Sitä jonkin verran kärjisti se, että Marinin hallitus käytti voimakkaita rakentamisen tukitoimia huippusuhdanteessa ja kärjisti sitä tilannetta, joka nyt näkyy niin, ettei kannata rakentaa mitään markkinaehtoisesti, koska on asuntoja myymättöminä. Mutta tämä kyllä korjaantuu. Tätä suhdanneluontoisuutta hallitus niillä vähillä keinoillaan on pyrkinyt tasoittamaan nimenomaan sillä, [Puhemies koputtaa] että nyt tehdään niitä valtion tukemia asuntoja kaksi kertaa enemmän kuin toissa vuonna. [Välihuutoja]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Virta, olkaa hyvä.

16.17 Sofia Virta vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sain itse kasvaa 90-luvun laman keskellä rekkayrittäjän perheessä ja nähdä toisaalta sen vapauden ja innon, joka yrittäjällä voi olla, mutta myös sen, miten yksin tässä maassa jää, jos yritys itsestä riippumattomista syistä ajautuu vaikeuksiin.

Uskaltauduin kuitenkin itse aikuisena sote-alalle yrittäjäksi, ja nyt olen todella huolissani monista naisvaltaisista pienistä sote-alan yrityksistä. Eilen viimeksi puhuin henkilön kanssa, joka on pitkään toiminut lastensuojelupuolella. Hänellä on ollut kaksi hyvin perhekotimaista lastensuojeluyksikköä, jotka on molemmat suljettu tämän vuoden aikana, ja nyt kolmas perhekuntoutusyksikkö on lomautettuna, koska hyvinvointialueet sopeuttavat niin nopeasti ja karsivat ostopalveluita nopeasti alas. Se on varmasti tietyllä tavalla tavoitteellista, mutta nyt se näyttäytyy niin, että terveysjätit porskuttavat isosti ja nämä pienet yrittäjät, myös vaikka eläinavusteisissa terapioiden ja kuntoutustyössä, karsiutuvat pois.

Mitä hallitus pyrkii tekemään, jotta meille jäisi edelleen pk-sektori turvaamaan sotea ja niitä upeita palveluita, joita siellä monet alan ammattilaiset ja yrittäjät tällä hetkellä haluavat tehdä ja tuottaa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Juuso, olkaa hyvä.

Punkt i protokollet PR 124/2024 rd

16.18 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvinvointialueilla on isoja sopeuttamispaineita, ja siellä tehdään monenlaista palveluiden uudelleen järjestämistä. Myöskin otetaan julkiseen eli omaan tuotantoon sellaisia palveluja, jotka ovat aikaisemmin olleet yksityisten järjestämiä. Tähän me emme voi hallituksena puuttua, koska hyvinvointialueilla on itsehallinto ja yleiskatteellinen rahoitus ja heillä on tavoitteena kuitenkin tyydyttää perustuslain takaamat riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut. Mutta näihin yksityiskohtiin emme voi suoraan puuttua.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Valkonen, olkaa hyvä.

16.19 Ville Valkonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Yrittäjyys kantaa Suomea, ja sen toimintaedellytyksistä on todella tärkeää puhua. On kuitenkin aivan hullunkurista, että oppositio toteaa, että nykyinen huono taloustilanne johtuisi hallitukselta. Ei mikään hallitus määritä korkotasoa, ei mikään hallitus vastaa geopolittisista riskeistä. Korona ei ollut viime hallituksen syy. Tässä on vuosikymmeniä Suomi ollut todella surkeassa tilanteessa, ja tämä hallitus tekee niitä tärkeitä rakenteellisia uudistuksia, jotka hyödyttävät koko Suomea pitkällä aikavälillä, kaikenkokoisia yrityksiä.

Lähes yhtä hullunkurista on se, että sosiaalidemokraatit täällä näyttelevät yrittäjästä huolestunutta, kun te olette oman puolueenne sääntöjenkin mukaan sosialistinen puolue. Juuri tällä viikolla olette esittäneet valtavia veronkiristyksiä osinkoverotukseen ja perintöverotukseen, ja viime kaudella teitte YEL-uudistuksen.

Kysyn arvoisalta valtiovarainministeriltä: miten teidän arvionne mukaan ensi vuonna suhdanne ja ostovoima kehittyvät ja siten vaikuttavat pienyrittäjien toimintaympäristöön?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.20 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustajalta varsin osuva puheenvuoro, jota haluan alkuosastaan täydentää vielä sillä, että on myös nurinkurista väittää, että esimerkiksi osa näistä hallituksen tekemistä ikävistä toimista vaikuttaisi suoraan tähän tilanteeseen, kun niistä osa on ollut muutaman kuukauden voimassa ja osa ei vielä edes ole mennyt maaliin.

Mitä tulee tähän kysymykseen, niin ostovoima erityisesti palkansaajatalouksissa kehittyy oikeaan suuntaan, mutta toki monttu on ollut hyvin syvä, ja sieltä nousu jonkin aikaa kestää. Sen takana ovat esimerkiksi juuri korkotason lasku, inflaation heikentyminen, palkkojen nousu kuluttajahintoja nopeammin ja myös hallituksen tekemiä toimia esimerkiksi veropolitiikkaan liittyen. Nämä vaikuttavat oikeaan suuntaan. Ensi vuodelle arvioidaan talouskasvua vähän arvioitsijasta riippuen puolestatoista prosentista kahteen prosenttiin. Sekin on aika niukkaa, mutta se, mikä näyttää selvältä, on se, että suunta on oikea.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tuppurainen, olkaa hyvä.

16.21 Tytti Tuppurainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Nyt on sekin erikoisuus eletty todeksi, että maassa on oikeistohallitus, joka totisesti ei ole yrittäjän ystävä. Nimittäin niin moni tavallinen suomalainen pienyrittäjä ja itsensäyöllistäjä, omalla yrittäjyydellään itsensä ja perheensä elättävä suomalainen, on vakavasti ahdingossa, ja se ei ole mikään ilveilyn asia. Tässä maassa konkurssit ovat korkeimmillaan sitten 90-lu-

Punkt i protokollet PR 124/2024 rd

vun, ja tänäkin vuonna 2 700 yritystä on mennyt konkurssiin. Tässä maassa on luottamus alhaalla ja konkurssit korkealla. Se on se todellisuus.

SDP:n vaihtoehdossa lähdetään todellakin pienyrittäjän parhaasta. Meidän vaihtoehdosamme arvonlisäveron alarajaa nostettaisiin 30 000 euroon, me emme korottaisi vuoden vaihteessa näitä matalimpia arvonlisäverokantoja, ja me pitäisimme kotitalousvähennyksen ennallaan kotien hoidon ja hoivan osalta, mikä auttaisi nimenomaan monia naisyrittäjiä ja pienyrittäjiä. Sen lisäksi me alentaissimme ansiotuloverotusta puolella miljardilla pieni- ja keskituloisilta, ja valtaosa yrittäjistä ottaa yrittäjätulonsa palkkana, ei osinkoina. [Puhemies koputtaa] Arvoisa valtiovarainministeri, eikö tässä olisi hyvä joululähestyminen pienyrittäjille?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Satonen, olkaa hyvä.

16.22 Työministeri Arto Satonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Mielelläni siltä osin otan kantaa tähän keskusteluun, kun tämän aloitti ihan tärkeästä asiasta yrittäjä Timo Harakka, että haluankin teille kertoa iloisen uutisen, että yrittäjien pitkäaikainen toive on tänään toteutunut, kun yt-lain alaraja on nostettu 20:stä 50:een ja hallinnollinen taakka tulee kevenemään 33 miljoonalla eurolla vuodessa.

Tässä on nyt SDP:lle sellainen paikka, että kun se lakiesitys tulee eduskuntaan, niin täällä te voitte osoittaa yrittäjämystämielisyytenne ihan konkreettisesti tukemalla sitä lakiesitystä, joka tänne eduskuntaan tulee. Nimittäin meidän suurin työllistämispotentiaali on pienissä ja keskisuurissa yrityksissä, ja siellä nimenomaan monet yrittäjät ovat kokeneet tämän yt-lain erittäin hankalaksi silloin, kun kyse on niin pienestä yrityksestä, että yrittäjä itse on siellä hanskat kädessä töitä tekemässä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Yrttiaho, olkaa hyvä.

16.24 Johannes Yrttiaho vas (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Hallitus lisää nyt työttömyyttä ihan suoraan ja omin toimin, kun te leikkaatte hyvinvointialueiden, kuntien, valtion toimintojen ja sote-järjestöjen rahoitusta. Julkinen sektori on kannatellut työllisyyttä ja taloutta, mutta nyt työttömyys kääntyy kasvuun sielläkin. Sosiaaliturvan leikkaukset ja alvin korotus pienentävät ostovoimaa. Työntekijöiden oikeuksien ja neuvotteluaseman heikennykset luovat epävarmuutta. Kulutuskysyntä vähenee, ja työttömyys laajenee entisestään.

Vasemmistoliitto vaihtoehtobudjetissaan peruusi ainoana ryhmänä nämä leikkaukset ja lisäisi ihmisten ostovoimaa. [Ben Zyskowicz: Kuulitteko, demarit?] Nyt suurimmat suomalaiset yritykset jakavat taantumasta huolimatta edelleen ennätyksellisiä osinkoja omistajilleen, mutta investointeja ei kuulu. Pienillä yrityksillä ei mene niin hyvin. Ennätysmäärä yrityksiä on lopettanut toimintansa. EK edustaa suurimpia suomalaisia yhtiöitä, ja ne hän tässä näköjään hyötyvät, niiden omistajat, [Puhemies koputtaa] työntekijöiden ja pienyrittäjien ja suomalaisen hyvinvoinnin kustannuksella. [Puhemies koputtaa] Ministeri Purra, teettekö tämän kaiken EK:n toimeksiannosta?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

Punkt i protokollet PR 124/2024 rd

16.25 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todellakin vasemmistoliittoa voi kehua siitä, että sen vaihtoehtobudjetti oli kaikista johdonmukaisin. Te todella perutte siinä käytännössä kaikki hallituksen tekemät säästötoimet ja leikkaukset sosiaaliturvaan, [Vilhelm Junnila: Toisin kuin demarit!] eli toimitte täysin toisin kuin sosiaalidemokraatit, jotka ovat niitä aivan samoja toimia vastustaneet mutta jotka ovat oman vaihtoehdonsa rakentaneet ilmaan — eli esittävät täällä sekä veronalennuksia että uusia menoja ikään kuin olettaen, että pääsevät sillä samaan tulokseen. Tosiasiassa heidän nettolainanottonsa verrattuna meihin olisi huomattavasti suurempaa, eli valtio velkaantuisi miljardeja enemmän.

Mitä tulee vasemmistoliiton esitykseen esimerkiksi osinkohuojennuksen korjaamisesta, niin tässä hallituksessa me emme halua korottaa työn ja yrittämisen verotusta, näitä suoria veroja. Se, mikä minua täällä aina ihmetyttää, on se, että kun teillä viime hallituskaudella oli hyvin vasemmistovoittoinen hallitus, [Puhemies koputtaa] niin miten te ette tätä veropoliittista toimea saaneet silloin edistettyä [Puhemies koputtaa] vaan te esitätte sen tälle hallitukselle, joka ei varmastikaan siihen tartu.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Räsänen, Joona, olkaa hyvä.

16.26 Joona Räsänen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todella tilanne on se, että Suomen työllisyyskehitys on ollut Euroopan surkeinta. Te lupasitte 100 000 uutta työllistä, ja nyt työllisten määrä on teidän kaudellanne laskenut 50 000:lla. Konkurssien määrä on koko tämän vuosituhannen ennätyksessä, kuluttajien luottamus alenee, ja ennusteissa myös työttömyys edelleen pahenee. Kun tämä on kuitenkin se tosiasiallinen tilanne, ministeri Purra, jossa me olemme teidän hallituksenne aikana, niin en kyllä kehtaisi teinä arvostella yhtään ketään muuta niistä esityksistä, joilla pyrittäisiin tätä nykyistä tilannetta parantamaan. Kun ajattelen aivan vilpittömästi, että varmasti tekin haluatte, että työllisyys kääntyisi nousuun ja keskeisenä tekijänä siellä olisi nimenomaan kuluttajien luottamuksen vahvistaminen, niin eikö olisi nyt järkevää tehdä sellaista politiikkaa, millä myös hallituksen toimesta ostovoima parantuisi enemmän kuin mitä nyt ennustetaan, jotta me saisimme kotimaisen kysynnän liikkeelle?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.28 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Myös hallituksen monet toimet parantavat ostovoimaa, esimerkiksi meidän tekemät työn verotuksen alennukset nimenomaan kohdistuen sinne pieni- ja keskituloisiin. Toisaalta esimerkiksi liikenteessä me olemme alentaneet veroja ja erityisesti jakeluvelvoitetta, minkä taas teidän hallituksenne otti käyttöön erittäin tiukkana. Se, mikä on jännittävää, on se, että sosiaalidemokraatithan muun muassa tämän jakeluvelvoitteen löysennyksen peruuttavat omassa vaihtoehdossaan, mikä tarkoittaisi satojen satojen miljoonien heikennystä nimenomaan sinne ostovoimaan, sillä tämä on yksi ostovoimaa parantava hallituksen toimi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Bergbom, olkaa hyvä.

Punkt i protokollet PR 124/2024 rd

16.28 **Miko Bergbom ps** (vastauspuheenvuoro): Kunnioitettu herra puhemies! Tietenkin opposition ja erityisesti johtavan oppositiopuolueen sosiaalidemokraattien aivan keskeinen tehtävä on kritisoida hallitusta, mutta pyytäisin siinä olemaan myös jonkunnäköistä johdonmukaisuutta.

Aloitetaan teidän verolinjastanne suhteessa hallitukseen: Te korottaisitte omassa vaihtoehdossanne enemmän veroja kuin mitä hallitus omassa. Toisaalta lähestulkoon kaikki teidän veronkorotuksenne kohdistuisivat nimenomaan suomalaisille yrittäjille, ja samanaikaisesti täällä julistatte, kuinka te olisitte niitä, jotka huolehtivat suomalaisista yrittäjistä. Oletteko miettineet tämmöistä?

Toisekseen tässä eduskunnassa tämän hallituskauden aikana käsitellyistä esityksistä, joita yrittäjät ovat kannattaneet, pääsääntöisesti te olette vastustaneet jokaista. Valtiovarainministeri mainitsi myös jakeluvelvoitteen. Te palauttaisitte sen Marinin hallituksen tasolle, mikä vaikuttaisi suoraan suomalaisiin kuljetusyrittäjiin ja suomalaisiin ihmisiin, jotka eivät voi käyttää julkista liikennettä. Oletteko te ajatelleet, mihin nämä teidän päätöksenne ja vaihtoehtonne johtaisivat? Toisaalta pyytäisin kiinnittämään huomiota siihen, että jos te korottaisitte näitä yritysten veroja, se tarkoittaisi todennäköisesti sitä, että suomalaisilla olisi vähemmän työpaikkoja.

Arvoisa työministeri, voisitteko kertoa vielä lisää toimia, [Puhemies koputtaa] mitä hallitus tekee suomalaisten työpaikkojen ja yritysten eteen?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Satonen, olkaa hyvä.

16.30 **Työministeri Arto Satonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Mielelläni kerron. Meidän haaste tällä hetkellä tässä työllisyystilanteessa, kaikkein vaikein asia tällä hetkellä, on se, että meillä on avoimia työpaikkoja liian vähän. Toki meillä, kuten TEMin analyysien mukaan, ainoastaan 40 prosenttia työpaikoista ilmoitetaan julkisesti, eli kyllä meillä piilotyöpaikkojen osalta on jonkun verran enemmän. Siitä huolimatta meillä on ehkä sellainen 50 000—60 000 työpaikkaa kaikkineen tällä hetkellä avoimena, ja suhteessa siihen työttömyyden tasoon, joka on lähellä 300 000:ta, se on liian vähän. Silloin siinä tilanteessa se, mitä meidän pitää tehdä, on nimenomaan alentaa sitä työllistämisen kynnystä. Ja kun kaikkein suurin potentiaali työllistää lisää on pienissä ja keskisuurissa yrityksissä, niin juuri sen takia me teemme niitä uudistuksia, viedään eteenpäin paikallista sopimista, muutetaan yt-lakia, helpotetaan irtisanomista — ei sen takia, että kukaan yrittäjä haluaisi irtisanoa ketään, jonka on palkannut, mutta joskus voi olla pakko. Me tarvitaan sitä joustavuutta sinne, jotta niitä työpaikkoja syntyy.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Razmyr, olkaa hyvä.

16.31 **Nasima Razmyr sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun tätä keskustelua seuraa ja valitettavasti ministerin vastauksia kuuntelee, niin tuntuu, että olette irtautunut todellisuudesta, ennen kaikkea suomalaisten perheiden ja yritysten todellisuudesta. Suomessa tehdään parhaillaan synkkää taloushistoriaa. Aivan kuten täällä on todettu, tänä vuonna — ja vielä on kuukausi jäljellä tätäkin vuotta — meillä on ennätysmäärä konkurssseja, yritykset ajautuvat tällä hetkellä konkurssiin. Tilanne on pahempi kuin korona-aikana, pahimpana pandemian aikana. Eniten konkurssseja kirjataan palvelualoille, rakentamisessa sekä kaupan alalle. Arvoisa ministeri ja arvoisa hallitus, kyse on suomalaisista per-

Punkt i protokollet PR 124/2024 rd

heistä, kyse on suomalaisista ja heidän pärjäämisestään. Kysynkin teiltä: mitä te vastaatte näille yrityksille, jotka ovat ajautuneet konkurssiin, ja niille yrityksille, jotka mahdollisesti ajautuvat konkurssiin? Näin joulun alla he varmasti haluavat jonkinlaista valoa tunnelin päähän.

Puhemies Jussi Halla-aho: Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.32 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, hyvät edustajat! Anteeksi, että olen hieman myöhässä. Tulin Pohjoismaiden ja Baltian pääministerikokouksesta, joka oli tärkeä palaveri. — Tähän itse kysymykseen: Kyllä ne hallituksen terveiset niin yrittäjille kuin suomalaisille perheille ovat, että me teemme niitä asioita, joilla yrityksillä olisi tulevaisuudenuskoa, että voisi kasvaa Suomessa, voisi investoida ja voisi palkata ihmisiä, ja sitä kautta meidän viestimme perheille ja suomalaisille kodeille on, että teemme töitä, että heillä olisi työtä ja toimeentuloa. Kaikki nämä meidän uudistukset, mitä me tehdään, tähtäävät nimenomaan siihen, että olisi kasvua, työpaikkoja, yritystoimintaa, työpaikkoja ja verotuloja. Niillä verotuloilla pidetään tärkeitä palveluita yllä, pidetään huolta heikommista ja rakennetaan kestävää suomalaista hyvinvointiyhteiskuntaa. Meillä on aivan selkeä suunnitelma, selkeä hallitusohjelma, ja me viemme sitä eteenpäin.

Ja hyvät edustajat, tilanne ei ole ollenkaan toivoton. Ensi vuodelle ennustetaan puoletatoista kahteen prosenttia talouskasvua. On paljon merkkejä, että tämä on lähdössä parempaan suuntaan. [Puhemies koputtaa] Nyt vähän myöskin toivoa sinne koteihin.